

3 Ceny Numeru
centy w Krakowie, Podgórze
i na prowincji.

PRENUMERATA

miejszczana w Krakowie i K. S. h. (już z dostawą do domu):
nr prowincji z przesyłką pocztową 1 Kor. 50 hal. —
Prenumerata za granicą 1 mk. 50 l. 2 fr. 1 rs.
POJEDYNCZE EGZEMPLARZE NABYWAĆ MOŻNA
W WSZYSTKICH AGENCJACH PISM I W SZYST-
KICH DWORCACH KOLEJOWYCH.

OWINY

Dziennik niezawisły demokratyczny ilustrowany.

OGŁOSZENIA

za wiersz petitiu 16 hal, za każdy następny raz 12 hal,
drobne ogłoszenia po 4 halerze od wiersza (minimum
50 hal.). Nadane za wiersz petitiu 50 hal., spody na
każdej stronie po 3 Kor. — Załączniki 20 Kor. za białe.
Inseraty prowadzi w swoim zarządzie M. Hupczy.
Administracja „NOWIN”. Rynek g. L. 8.
otwarta od 9—1 w południe i od 3—5 popołudniu.

Na Lwów Skład i Ekspedycja: Agencja
Sokołowskiego, Pasaż Hausmana L. 2.

Redakcja i Administracja „Nowin”: Kraków, Rynek g. L. 8, Tel. 627.
Redaktor przyjmuje od godziny 11 do 12 w południe. — Ekspedycja
„Nowin” w drukarni Rynek g. L. 8.

REDAKTOR NACZELNY:
LUDWIK SZCZEPAŃSKI.

Wiadomości ustnie, telefonicznie i listownie przyjmuje Redakcja (Tel. 627)
od godziny 9 rano do godziny 1 wieczorem w biurze Rynek g. L. 8, i p.
Rękopisów nie zwraca się.

„NOWINY” wychodzą codziennie wieczorem o godzinie 5-tej. — Cena numeru 3 centy w Krakowie i na prowincji.

Nowy Sejm.

Krótko sesja sejmowa. — Zadania Sejmu. — Cie-
kawia sytuacja. — Stronniczość w Sejmie. — Ru-
syzja konserwatywnych klubów. — Ludowcy. —
Rusini.

We wtorek dnia 15 września zbiera się nasz
nowy Sejm na pierwszą sesję, która, jak dłu-
go potrwa, niewiadomo. Miała trwać 6
tygodni t. j. przez połowę września i październik,
abied z powodu odroczenia delegacji niestety
sądzę się ulegnie znacznemu skróceniu.
A tymczasem nowy Sejm ma ogromne zadania do
spełnienia i czeka go ogrom pracy.

Sejm ma zatwierdzić dwa budżety krajowe, do-
konać wyboru Wydziału krajowego, dokonać wy-
równań wyborów poselskich — i zatwierdzi albo
przynajmniej wnieść na warsztat szeregi najdonio-
ślejszych reform (reformy wyborcze, sprawy re-
gulacji rzek, reforma ustroju gmin i zniesienie
obszarów dworskich, ustawa łowiecka) wreszcie
omówić środki zaradcze przeciw skutkom elemen-
tarnych klęsk, które nawiedziły nieszczęsny kraj.
Nadto Wydział krajowy przygotował 90 przed-
łożań ustawodawczych i administracyjnych natury (miej-
dzy innymi przedłożenie o Wielkim Krakó-
wie, o budowie szpitala w Kobylemnie, o szwole-
żnictwie reprezentacyjnym powiatowym w Białej, w
Białymoku, o nauczaniu polszczyzny etc.).

Jest więc dużo roboty do spełnienia — i Sejm
musiałby nie kilka tygodni, ale kilka miesięcy
obradować, aby mógł z sąsiedzi swych wywiązać
się należycie. Niestety rząd nigdy nie wyznacza
Sejmowi należytego czasu do pracy.

Wielkie zainteresowanie budzi kwestya, jak
się stosunki w Sejmie ukształcą? Jakie stanow-
isko zajmą poszczególne stronnictwa? —
Konserwatyści w nowym Sejmie, straciliwszy
sporo mandatów na rzecz ludowców i Rusinów,
tworzą przecież połowę Sejmu, więc ciągle jeszcze
posiadają *majority* i wpływ — i demokraci
wraz z ludowcami i Rusinami nie będą jeszcze
mogli służyć nierzadko na własną rękę. Konser-
watyści zamierzają się w nowym Sejmie ekono-
mizować, dokonać fuzji w jeden klub.

Z Krakowa o wysłała inicjatywę, aby trzy stron-
nictwa konserwatywne w Sejmie: autonomiści,
klub rolników i Klub krakowski połączyły
się w Sejmie w jeden klub. Narada nad tą
sprawą ma się odbyć w przeddzień sebrania się
Sejmu t. j. w poniedziałek 14 września.

Ludowcy wchodzi do Sejmu w liczbie 19 po-
słów. — Jakkolwiek „Przyjaciel Ludu” w osta-
tnich czasach sznuru emigracyjnego przybrał mien-
i używa ostrzejszego tonu w dyskusji, niemniej
ludowcy ogólnie nie są skłóconymi. Oby jednak
sejm „młodych” rolników z „wielkimi” okazał się
stałą wolną grupą reformy w polityce i re-
formy gminnej i wobec różnych innych spraw, ko-
rzennymi niebawem.

Rusini podzielili się na dwa wroble kluby.
Stychała się w kołach ruskich objawia się tenden-
cja do „ugody” z Polakami. Sprawa ta, dysku-
towana niedawno w sejmikach, zajmie się Sejm
niewspółmiernie; jeżeli Rusini wyrażą się hajda-
maczyjnie, pożyte z nimi mogłoby się zgodzić
ukształtować.

Co zamierzają ludowcy w Sejmie?

Organ pisma Stapińskiego, „Przyjaciel Ludu”,
pisze, że ludowcy za najpilniejsze uważają nastę-
pujące sprawy:

- 1) ratunek dla ludności rolniczej. Sejm powinien
wyznaczyć kilka milionów na ratunek polskiej
rolnicy.
- 2) zniesienie „nieuczynów” ustawy łowieckiej.
- 3) wniosek o zważenie obywateli dworskich
i włączenie tychże do gmin, postawił zaraz poseł
Bojko.
- 4) Zmiana ustawy drogowej w tym docho, aby
w ręce gmin były złożone fundusze i starania o drogi,
a Rada powiatowa aby tylko nadzorowała, oku-
pując się tak konieczną, że zwolnić ją jest niedopusz-
zczalne.

Ta cztery sprawy powinny być stanowczo i bez-
stronnie odwołane.

5) na piątym miejscu stawiamy wniosek o zma-

nę sejmowej ustawy wyborczej w tym dachu, aby
i posłowie sejmowi wybierani byli przez powaze-
czne, równe, bezpośrednie i tajne głoso-
wanie tak, jak do Rady państwa. Dotychczas
wniosek postawił poseł Stapiński na pierwszym posie-
dzeniu Sejmu.

Sprawę tę stawiamy na piątym miejscu nie dla
tego, jakoby ona była mniej ważną od czterech po-
przednich. Przeciwnie, to jest sprawa najważniejsza,
bo to jest instrument do załatwienia wszystkich in-
nych spraw krajowych po myśli ludu. Stawiamy ją na
piątym miejscu tylko dla tego, że pierwsze cztery
sprawy są dla obywateli niejako kwestyą natychmi-
astowego, bezpośredniego ratunku i muszą być załatwione
przez ten Sejm dla tego, że woda zwłoka równa-
by się milie obłędowi, z której to rany nawet po-
zwyczajne głosowanie by nas nie wybrało. Zresztą
tamte cztery sprawy są zupełnie dojrzałe do sprze-
towania i nie powinny natręcać trudności przy do-
brej woli. — Natomiast ta sprawa reformy wyborczej
nie jest tak prosta, zwłaszcza że względów nardo-
wych i musi przebiegać przez dłuższe obrady i walki. —
Ludowcy, pomni tego, że tylko powszechne i równe
prawo głosowania może nam wydać taki Sejm, jaki
by powinien być. Sejm ludowy, wytykał wytykać, aby
takie prawo wyborcze było jak najprędzej uchwa-
lone.

Delegacye i sprawa Bośni.

Odroczenie delegacji. — Sprawa Bośni. — Sesja
sejmowa.

Wiedeń. Wiedeńskie dzienniki wyrażają prze-
konanie, że właściwa przyczyna odroczenia de-
legacji nie tyle są sesje sejmowe, ile kwestya bo-
śniacka. Mimo to sądzę się pewnym, że i w
bieżącym roku Sejm pójść odroczy delegacji i te
sejmy, które obradować miały przez 6 tygodni,
odroczone już zostaną z początkiem października
i zwłoczną będą powtórnie — w styczniu.

Sesja delegacyjna swolną będzie zapewne 4
albo 5 października.

Na wczorajszą radę minister Burian, jak sły-
chać, oświadczył, że kwestya aneksji krajów oku-
powanych nie jest w tej chwili aktualną; minister
odwodził się z rozszerzeniem w nich autonomii
kościelnej, szkolnej i gminnej.

Jakkolwiek głównym powodem odroczenia de-
legacji jest sprawa Bośni, to odegrał w ten rolę
także i ten wzgląd, że rząd obawia się burzliwej
sesji w Sejmie cześć.

Zieleni „N. Fr. Presse”, z powodu zajść w
Bergrechenstein, nastąpi w Sejmie cześć bardzo
burzliwa dyskusja. Odroczenie sesji delega-
cyjnej i skrócenie obrad Sejmu cześć jest więc
dla rządu z pewnością pożądanem, gdyż akcją to
wspomnianą dyskusję w Sejmie cześć. Rząd ma
nadzieję, że do stycznia, t. j. do czasu ponownego
sebrania się Sejmu, umyśli się uspokoić.

Polepszenie bytu urzędników kolejowych.

Wiedeń. Minister kolejowy projektuje 10 mi-
lionów koron rocznie dla polepszenia bytu urzę-
dników i służby kolejowej.

Z tej kwoty 8-3 milionów jest już uchwal-
nych, mianowicie mieści się w 18 milionach, które
uchwalono zostały przez parlament dla polepsze-
nia bytu służby; reszta, tj. 1-7 milionów będzie
zawieszona w budżet na rok przyszły. To też pod-
wyższenie nastąpi w jednej większej części już
w październiku, w drugiej mniejszej od stycznia.

Podwyższenia obejmie następujące grupy:

- I. Polepszenie i systematyczne miejsce VII rangi
kosztom 500 000 koron.
- II. Zrównanie plac inspektorów kolejowych z pla-
cami urzędników państwowych tej samej rangi ko-
sztem 50 000 koron.
- III. Rybakom na użytku mundurów ustanawia się
na 120 koron rocznie, co wynosi 40 000 koron.
- IV. Dla urzędników, podurzędników i służby:
Zaśnienie szacunku mieszkaniowego w naturze o
20% — 30%.
- V. Uregulowanie kwatrowego w miastach, gdzie

Pożar w cyrku. (Patrz „Ze świata”).

jest ono mniejsze od dodatku aktywnego pań-
stwowych urzędników.

3) Podwyższenie dodatków za służbę nocną w
większych stacjach na 2 korony, a dla urzędni-
ków telegraficznych na 1 kor., w mniejszych sta-
cjach na 1-50 kor., względnie 0-75 kor., co wasy-
stko razem wynosi 125 000 kor.

4) Dodatki funkcyjne dla naczelników stacji
380 000 koron.

5) Rybak, podróżne w służbie konserwacji
kolejowej 22 000 koron.

6) Maszyniści otrzymają miesięcznie dodatek
40 koron (razem 80 000 koron).

7) Dodatki za jazdy dla personelu maszynowa-
go podwyższono o 20 proc. kosztem 2 milionów
koron.

8) Dodatki dla urzędników kasowych i kalku-
lacyjnych w wysokości od 72—144 koron rocznie
(razem 250 000 koron).

9) Za badanie kołków po 10 koron.

10) Wreszcie ministerstwo projektuje polepsze-
nie autonomicznego awansu kosztom 1 miliona ko-
ron a podwyższenie plac służby kosztom 2 1/2
miliona koron.

Lew Tołstoj.

(1828 — 1908).

Imię Tołstoja należy w równej mierze do li-
teratury rosyjskiej, jak miedyanarodowej, to też
dalek dzieł jego, dzieł jubileusz, wielkiego swie-
ta rozbrzmiewa szeroko echem po całym świecie
cywilizowanym.

Charakterystyka działalności Tołstoja jest dość
trudna, mimo nie przewidywalnej, jaka się w niej
przenosiła; trudna dlatego, że należy właściwie
rozważyć w nim oddziaływanie artysty, myśliciela i
człowieka.

Myśliciele scharakteryzował w sposób święty
Sienkiewicz, wyrażając, jak artysta tworzył drogę
apostolstwa doktryny, i jak ten ostatni oryginal-
ność swych koncepcji odzwierciedlał w literaturze
dla artysty. W ostatnich jednak latach życia
śwój święty doktryny coraz bardziej zaczął zana-
lać sobą artystę.

poleca w wielkim wyborze kompletne urządzenia pokoi
sypialnych, jadalnych, salonów i t. p.

Sofy wszelkiego rodzaju, materace, poduszki, kołdry, dy-
wany, chodniki, portyery, firanki, kapy na łóżka, serwety
na stoły i t. p.

Magazyn mebli
SZCZEPANA ŁOJKA
Kraków, ul. Szpitalna I. 34, naprzeciw teatru. Nr. tel. 738.

Cenniki na żądanie darmo.

Nauka dla analfabetów. W niedzielę dnia 20 b.m. rozpoczyna się nauka czytania i pisania w szkole analfabetów-miejskiej, na Kleparzu, utrzymywanej od lat 11 nakładem I. Kola T. S. L. w Krakowie. — Ponieważ frekwencya na tych kursach wcale znaczniejszą cyfrą analfabetów w Krakowie przedstawia się, niestety bardzo niską, przeto Zarząd Kola zwraca się z usilną prośbą do miejscowego społeczeństwa, o poparcie jego nusiów w kierunku tej nauki analfabetów, jako kłopot społeczny, a w szczególności do instytucji i poszczególnych obywateli, zatrudniających wódców swej służby analfabetów, by ich w interesie ich własnego i ogólnego dobra nakłonili do wypisania się na naukę i w miarę możliwości naukę tę im ułatwić, pamiętając, że oświata jest podstawą dobrobytu.

Nadmieniamy, że nauka wspomniana nie wymaga ze strony uczniów żadnych kosztów, środków bowiem pomocniczych dostarcza Kolo z własnych funduszy, a wreszcie, że lekcy odbywają się w czasie dla interesujących najdogodniejszym, bo w niedzielę i święta po południu.

Wpisy przyjmują Dyrektora szkoły miejskiej im. św. Florjana, plac Matejki 11, w dnach: 13 b. m. o godzinie 10—13 przed południem, 14 b. m. o godzinie 6—8 wieczorem i 9 b. m. od godziny 10—12 przed południem.

Anepicki Kola T. S. L. urządza w niedzielę, 20 października, w Cmentarzu robotniczym im. Kilińskiego (tzw. Szarych) I. 6) adrety p. Wł. Żulawskiego na temat „Polska przed Krakowem”. Wstęp wolny.

Szkół Sztuk Pięknych dla kobiet zakłada z 1 października b. r. w Krakowie artystka-malarka p. Marya Niedzielska. Program obejmuje rysunek i malarstwo z żywego modelu, martwej natury i pejzaży, poza tem wykłady teoretyczne z zakresu sztuki pod kierunkiem p. Feliksa Jasińskiego. W razie zgłoszenia się dostatecznej liczby uczennic, otwarty będzie dział rzeźby i sztuki graficznej.

Stowarzyszenie organizujące program wzorowany jest na najlepszych tego rodzaju zakładach zagranicznych, mianowicie w paryskich. Grono profesorów stanowią artyści ze szkoły krakowskiej i Jacek Malczewski, Leon Wysocki, Włodzisław Tetmajer, Wojciech Weiss i Stanisław Kamocki. Nauka rozpocznie się 1 października w osobnym budynku przy ul. Kolejowej 1. 3.

Zjazd górników polskich odbędzie się w Krakowie w dnach 3 i 4 października. Po zjeździe odbędzie się wycieczka uczestników do Dąbrowy Górniczej i Warszawy.

Wydział Tow. Bratniej Pomocy kalendarza zaprasza swych członków na poświęcenie wotywną kalendarza wydawną organizowanego w katedrze „Różnego Młodości” na Smoleńsku, we czwartek 17-go b. m. o godzinie 9-jej wiecz. solenne nabożeństwo odprawi ksiądz kanonik Józef Kwiecień, kapłan Towarzystwa.

Rakolekcyje. Staraniem stowarzyszenia pracownic konfekcyj damskiej pod przewodnictwem p. Antoniego, rozpoczyna się kilkunastoletnia rakolekcyja dla wszystkich pań, pracujących w konfekcji damskiej, w katedrze św. Barbary w niedzielę dnia 13 b. m. o godzinie 7 wieczór. Zarząd stowarzyszenia zaprasza o liczny udział.

Wypadek przy pracy. W czasie zdejmowania rązowania z nowo budującego się domu przy ulicy św. Wawrzyńca, spadł 40-letni robotnik murarski Jan Fontalski z drugiego piętra i doznał pęknięcia podstawy czaszki i wstrząśnienia mózgu. Pogotowie odwiezło chorego w szpital bezładnie do Kliniki chirurgicznej.

Plaga maloletnich złodziei stała się już w Krakowie faktyczną plagą, na którą naprawda nie ma ratunku. Co kilka dni słyszy się o aresztowaniu maloletnich złodziei, ale ci malcy, raz ukarani, nie poprawiają się wcale. Są to zresztą tak czy tak już kandydaci na przyszłych złodziei, a zaprawiają się do przyszłego fachu z dziełkami faktycznie zapalen. Wczoraj znova dostało się pod telegraf trzech takich malców, 13-letni Orysz Grzegorz, i dwaj 12-letni malcy, Salomon Nihiland, oraz Abraham Schieler. Malcy ci skradli przechodzący przez plac Dietwilem p. Rozali Winkulowej w dniu 6 b. m. portmonek, którą jej wyrwał z ręką torebki. Wczoraj złodzieje dostali się do ula — czy im to jednak co pomoże? Czy po wyjściu na wolność nie zaczną kraść na nowo? Wątpię należy. Malcy ci mają już bowiem wrodzony posmak do kradzieży — a natura ciągnie wilka do lasu.

Na tandencie wujak się wczoraj znany dolinarz, 18-letni Symon Essler. Nie miał jednak szczęścia. Zaledwie bowiem włożył rękę do kieszeni jednego z przechodniów, Błażka Barana i wyjął jedną pugilarską, Baran się spowstrząsł, złapał złodzieja za rękę i oddał go w ręce policyi. Niespodziewanie więc znalazł się Essler na „szlabanie” pod telegrafem.

Z Pogorza. Do podanej we wczorajszym numerze wiadomości o kupnie gruntów nadbrzeżnych wkłada się pomysłka, a mianowicie nie Magister kupuje, lecz sprzedaje tu grunta Dyrekcji budowy dróg wodnych po cenach wczoraj podanych.

Samobójstwo studenta. W Pogórze odebrał sobie wczoraj życie wytrwałemu z rewiolwru, skierowanemu w serce, uczeń VIII kl. gimn. Czesław O. Mimo wyżyłki pomocy, student zmarł w niepewna kwadrans „nukim” przetrzeźnienia akcji. Zmarły był bardzo pil-

nym uczniem i utrzymywał się z lekcy. Powodem rozpacznego kroku, było według podań kolegowi zmarłego, iż dyrektora gimnazjum odmówiła mu przyjęcia do zakładu z powodu spóźnionego zgłoszenia się.

Banda maloletnich złodziei napadła wczoraj na wracającą plantami podgórskimi p. Maryę Holczek i dopominając się jakszyny odebrała jej zegarek złoty z łańcuszkiem wartej kilkadziesiąt koron. Kradzież opatrzyła p. Holczek za półno, gdy handa już się rozbiegła.

Podgórzcy wamywacze w ul. w ostatnich dniach popoleli w Pogórze kilka kradzieży z włamaniem. Obecnie wpadli w ręce policyi sprawcy tych kradzieży. Są nimi: 20-letni Michał Owik i młoda zakochana para, Michał Matys i 18-letnia Józefa Jendraszka. Pary z rozdzielono już pod telegrafem i odeślano w różną stronę. Matys znajduje się w Pogórze, Jendraszka w Krakowie. Niesłusznie się jednak znova razem spotkali, w sali sądowej.

Reperitur teatru miejskiego:

Niedziela: „90 dni kony”.
Poniedziałek: „Taniec” J. Masfeka.
Wtorek: „20 dni kony”.
Środa: „Podziwianie” T. Jaremskiego.
Czwartek: „30 dni kony”.
Piątek: „Dom otwarty” M. Rakockiego.
Sobota: „Obłęd” B. Shaw’a (nowość).
Niedziela: „Obłęd”.

MYDŁA przetłuszczane toaletowe
(w formie pasty wagi od 50 kal) oraz
Phlodermine
MALINOWSKIEGO.
(Cena 70 k.)
Idealnie usuwają zszorstkość skóry
i zapobiegają pękaniu.

Wrogowie Wielkiego Krakowa.

W przeddzień zebrania się Sejmu, który wien ostatecznie załatwić sprawę Wielkiego Krakowa, redakcyja „Gazety” rozrzucała sensacyjną broszurę pod tytułem „Finanse miasta Krakowa wobec samkniecia rachunków za rok 1906”. Bezimienny autor, który najwidoczniej bardzo blisko stoi redakcyi organu prawnicy narodowy, już po raz drugi alarmuje społeczeństwo krakowskie strasząc obratem gospodarki miejskiej. Pierwszy raz nocył to przed wyborami sejmowymi, ogłaszając drukiem broszurę „Słowo o budżecie miejskim z roku 1908”, w której na podstawie sofistycznej argumentacji starał się wykazać niepoprawność deficytu budżetowy wbrew preliiminarzowi budżetowemu, przedstawiającemu pomysłom stan gospodarki finansowej miasta, opartej na przewidywaniach na doskonałe rentujących się przedsiębiorstwach miejskich.

W tymże gorącym wyborczym czasie na spalaczach konserwatywnego organu prowadzone wogóle najjaśniejsze kampanie przeciwko zarządowi miasta i demokratycznej większości Rady i nie pominięto żadnej sposobności, aby na ostatni dzień sesyjki.

Okres wyborczy skończył się, samknieły groźne kulawy, nie zawił jednak bliski pokój. Właści prawnicy narodowy ostre, raz, upragnie tylko sposobności, aby krywym syciem rzezać pod słońcem” nieostawiając prezydentowi miasta Krakowa. I oto znova w przeddzień sesyj sejmowej, która sprawę wielkiego Krakowa ma na porządku dziennym, czarny rycerz Bezimienny nastawił kopie do ataku przeciw gospodarce miejskiej. Zamknęło rachunkowe magistrata krakowskiego za rok 1906 wykazuje dochód 3,014,783-50 wydatki 2,935,964-28 k., a więc nadwyżki 78,819-22 koron.

Ten pomysłowy rezultat gospodarki miejskiej wykazywany w sposób niechęty do samknielem rachunkowemu, smartwił srodze rycerza bezimiennego. Nuda więc zapomota prewrotniej argumentacji wykazywać, że to samkniele rachunkowe „ukrywa” w sobie deficyt przesło stytyczny! Stara piosenka, ma już na doskonałe z okresu wyborczego, która resztę żadnego wrażenia nie wywarła. Po to ją stanowił autor do capu powtarza? Ano, ponieważ chodzi mu o dokonanie prezydentowi miasta Krakowa i studniemu ma w sejmie przeprowadzenia akcji w sprawie połączenia gmin podmiejskich z miastem.

Broszura bezimiennego rycerza nie wymaga wcale odpowiedzi. Jest ona prostem powtórzeniem poprzedniej broszury, której przewrotna argumentacja budżetowej sofisty gruntywną swego czasu spotkała ostrawę. Dziś nie warto do tej sprawy powracać, zwłaszcza, że opinia publiczna zgła nie okazuje zainteresowania. Atoli nie można powstrzymać oburzenia, gdy się widzi, że „konserwatyści” błąd z osobistej almuzyi względem dawnego przyjaciela, który się z pod ich szkodliwego wpływu wymyślano, błąd z motywów zupełnie egoistycznych, klasnej, krótkowzrocznej, klasowej polityki, starszą się utrudnia ja-

żeli nie udaremnić najpożyteczniejsze dla ogółu działania prezydenta miasta Krakowa.

Naprawdę p. Czerw wprost dziecinie siołowy sposób starał się podmiejskie gminy natchnąć nieufnością względem Krakowa i skłonić je do odwołania deklaracji przyłączenia, następnie pan J. wowski budżetową sofistyką, uregającą wręcz faktom, próbuje finans małego Krakowa przedstawić w najgorzej świetle, aby tylko udaremnić urzędystwie idel Wielkiego Krakowa, która łączy się z imieniem prezydenta Leo!

W ogólnie swoim i w szalełości partijnej panowie ci nie wahają się stawiać okiem na okoliczności interesu miasta i ludności okolicznej, z dzieciną (lub starszą) siołowości paraliżować najlepsze ustalenia nie miłego im człowieka. To nie polityka, to nie akcja ludzi po waznych, to idea, które budziły wesołość, gdyby nie były tak przykre....

Żywi i sprawy gentelmana wamywacza.

Zdaje się, że nigdy nie będziemy znać dokładne wszystkich sprawek gentelmana-wamywacza, jakim jest Gwidział. Im dalej bowiem postępuje śledstwo, w którym on sam tak czy tak nie bierze żadnego udziału, bo detekt nie nie mówi, tem więcej jego sprawek wychodzi na jaw i powiększa i tak już dzisiaj obziramy materialny dowody przeciw Gwidziałowi.

Litania kradzieży.
Jak już zaznaczyliśmy, szachol silnie i poniekąd uszczelnione przypuszczenie, że Gwidział właśnie jest sprawcą całego szeregu włamań w Galicji i wesołach. Jak się okazało, gromadzą się już coraz większe dowody, że on operował po całej Galicji i że popełnił kilka kradzieży w Tarnopolu, Drohobycz, Stanisławowie, w Łucku itd. Obecnie wyszły na jaw nowe kradzieże sezonowe, popełnione w Krakowie. Znalezione bowiem w Gwidziału palto, pochodzące z kradzieży u pani Eleonory Jasińskiej przy ul. Kapucyńskiej, brzytwy, pochodzące z wielkiej kradzieży u kapitana artylerji fortecznej Józefa Braunera, gdzie słodziej porobił wszystkie bluzki i szary, oraz cały szereg innych rzeczy, pochodzących z kradzieży u p. Jakóba Lillenthala przy ul. Zielonej, p. Dalleta i t. d. Litania tych kradzieży rośnie z każdym dnem.

Aron Gajer i gentelmann-wamywacz.

Niktby pewnie nie przypuścił, że tak nazwiska Gwidział znajduje się w aktach policyjnych ciągle się powtarzające nazwisko najpopularniejszej w Krakowie postaci — Arona Gajera, tego tandanczaka, który tak się rósł prawie z ulicy Spitalnej, że jak go brankie, to Spitalna stracił swój charakter. Okazuje się, że Gajer właśnie kupował mundat rzeczy od Gwidziału i to rzeczy, pochodzących z kradzieży. No, Gajer pewnie to nie wiedział, że to kradzieże.

Lwów siedziab — Kraków asylen.

Ze wszystkich dotąd o Gwidziału zebranych szczegółów okazuje się, że właściwie terenem jego działalności był Lwów. — Tam on przebywał najdłużej, z matką, we Lwowie żyjącą, się nie widywał, widocznie miał tam wspólników, z którymi był.

Najchętniej zaś operował we wesołach Galicji, a nierzadko tam cmychał do Krakowa i tutaj również szachol ślady swej poprzedniej działalności. Widocznie jednak bezczynność go nuciła więc i w Krakowie popełnił kilka kradzieży. Ale na nich właśnie kark skreśli.

Zakopane skarby.

Ze przy tych kradzieżach, przy tak rozległej działalności Gwidział miał wspólników, to zdaje się być pewne. Nasuwa się jednak jeszcze inne przypuszczenie, że Gwidział ukradł rzeczy gdwiał ukradł i po upływie pewnego czasu dopiero z ukrycia wydobywał. Dowodzi tego fakt, że w walizce, którą przy nim znalezione w Mośskich, były rzeczy pochodzące z kradzieży z przed 2 lat. — Zdaje się więc, że ma on możliwość rzeczy gdwiał ukradłych albo zakopanych.

Kasa, jak pies.

W areście zachowuje się Gwidział bardzo nieuchwale. Ogłąd jednego z współwziętych poknął za to, że go pogłaskał po włosach. Nawiasem mówiąc, Gwidział dalej udaje waryata i ciągle włosy skubie.

Muzeum Gwidziału w kryminale.

Jak się okazało, śledzą, prowadzący śledstwo w sprawie Gwidziału, pracuje obecnie nad inventarzem odebranych Gwidziałowi rzeczy, pochodzących z kradzieży. Rzeczy tych, głównie kradzieży i blintury, jest w depozycie sądowym kilka, że resortowane sążna ona cały pokój i stanowią będą niejako muzeum Gwidziału, ilustrującą pewną część jego działalności. Dopiero po rozprawie zostaną te rzeczy zwrócone właścicielom, którzy je rozpoznają. Muzeum to według obecnych szanuj zdaje, liczyć będzie z 1000 numerów przedmiotów.

Telegramy „Nowin”.

Pradzi cesarza niemieckiego.
Berlin. W kołach dyplomatycznych fakt, iż cesarz Wilhelm ma stanąć na terytorium francuskim, uważany jest za bardzo doniosły. Dyplomaci widzą w tem ciągł sadookumentowania, że Niemcy, mimo szatru w sprawie marokkańskiej, mają szanse do pokójowego uisposobienia Francji.

Uwolnienie Gregor’ego.
Paryż. W procesie Gregor’ego, który strzelał do Dreyfusa, prokurator sądu sądził ukarania jego, lecz się nie sprzeciwiał uwzględnieniu okoliczności łagodzących.

Gregor’i został uwolniony. Obrońca jego w plaidoyer żalił się na czynność obecnie trudność, poczem przysięgłi sprzeciwić pytanie co do winy i trybunał wydał wyrok uwalnający go.

Paryż. „Matin” donosi z Tanguer. Przybył tu pełnomocnik Mulaj Hafida, który traktował będzie z reprezentantami maroczw. Mulaj Hafid w zasadzie usna akcyę w Algieras, ale liczy na to, że uzyska korzystniejsze zmiany zwłaszcza co do organizacji polityki; z Francją dalej będzie do ugody co do specjalnych jej żądań.

ZE ŚWIATA.

Pożar w cyrku. (Do ilustracji tytułowej). Z Jałty nadesłała wiadomość o niepowodzeniu wypadku, jaki miał miejsce w tamtejszym cyrku. Niepowodzenie wybuchu w cyrku pożar, co wywołało wśród publiczności panikę. Ludzie zaczęli się ciągnąć ku wyjściom, powstał tłok, zaczęło się nawzajem trąsować deptak. Kobiety i dzieci krzyczały, a płomienie rozszerzały się coraz dalej. Ludzie walczyli ze sobą jak dzikie zwierzęta, byle się im wydobyc z ognia. W gróźnie chwili rzucili się między publick ataki, którzy zaczęli ratować omdlałe z przerażenia kobiety. Ich akcyi zawdzięczać należy, że nikt nie zginął w tłoku, mnóstwo osób odniosło jednak poważne obrażenia. Gdyby nie ataki, ofiarą pożaru byłoby pado wielu ludzi. Straszna chwila! paniki przedstawia nasza ilustracya.

NADESZANE.

Podziękowanie.
Obywatele z Trzebinia składają na tem miejscu publiczne podziękowanie WPano Józefowi Uryślowi w Trzebinia za założenie przeszły wapienika w Trzebinia. Ślankiem powstania tego wapienika obywateli z Trzebinia miał obecnie wspanie o połowę taższe, niż w roku ubiegłym. — Firmie p. Uryśla życzymy serdecznie „Szczęść Boga”!

Obywatele z Trzebinia.

Lecznicza chirurgiczna i Instytut Rentgenowski

Dra Artura Frommera

Oddzielny ambulatoryjny dla mniej znacznych osób. Główna szpitala lekarska.
Kraków, ul. św. Tomazsa, L. 18, i p. Telefun
Nr 81 (róg ul. Florjanskiej).
Ordynuje od godziny 9—11 i od 4—5.

ZAKŁAD POGRZEBOWY
Józefa Nowińskiej-Horakowej 79
w Krakowie, ul. Mikołajska 14, Telef. 248,
urządza najtańsze pogroby od najskromniejszych do najwspanialszych. Wielki skład trumien, wieków itp. Sprzedaż i wysyłka zwłok do różnych krajów Europy. Gruby mrozuwano do wynajęcia i sprzedania.

Bactofarm, płynny we flaszach, stały w tabkach, najlepszy środek antyseptyczny i dezynfekcyjny. Nieuszkodzony, o przyjemnym zapachu, jedyny środek przeciw zaradzeniu się w wypadkach szkarlaty. Pożrebny do codziennego użytku. Używają go wszyscy chorzy, lekarze i zakłady aptek. Do nabycia w aptekach i drogeriach.

MICHAŁ CZERWIŃSKI
W domu alano-spedy-handlowego w Krakowie, przeżyłszy lat 49, po krótkiej chorobie, zmarł dnia 11 września 1908 roku w Jarakach.
Zwłoki zostały przewiezione do Krakowa i tu w niedzielę dnia 14 września t. r. o godz. 4 popołudniu odbędzie się pogrzeb z tujejszego dworca kolejowego (obok posteru) na miejsce wiecznego spoczynku, na który to pogrzeb w smutku przystąpią z rodziną zaprasza Kwentny, Znanych, Przyjaciół i poborną Publiczność.
Naboszczewo dołobne
odprawy zostaną we wtorek 15 września 1908 o g. 9 rano w kościele OO. Reformatów.

2 Kraków, GRODZKA 2
Ponczochy, rękawiczki, skarpetki, paski, torebki, lusterka, szczotki, szczoteczki, grzebienie, grzebyki, mydła, perfumy, wody toaletowe i t. d.
Ceny niskie, towar dobrowy.

Karmaskiego do robót artystycznych dekoracyjnych do studiów, powłoki i kartony i dozorczki gruntowania, w Szteglitz, Manekiny, kije zapachryby do malowań olejnych. — Wione kas etki z przyborami do malowania olejnego.

Farby wodne

z woszczak, tasielach, lasekch, ch. Wersbach, paizy i zapachryby, arela. Kompletne kasietki z farbami pastelowo Lefranc'a oraz papiery do tegoż Przybory do modelowania i malowania na porcelanie, szkło, chromofotografii, gobeinowego, kocio. Aparaty do wypalania na, wypalania i malowania.

B.

998

998

grzebowy

1. 16, (sklep).
yża 3. Telefon Nr. 51.

W Parku Krakowskim

Program.
NOEGO 878
rął sobie wrogich.
The Johnke Comp
aniały akt na potrójnym drążku.
& lona

Kwartet Lyrico
komici włoscy śpiewacy operowi.
Ważny akt napewniestrzny.
Nowa seria czwóch fotografii

LUSERA

nia turystów
niejszy środek przeciw odgniatom
i odciskom.
ny: J. SCHWABNER

plaster dla wszystkich za Kor. 1-80
aptece do nabycia.

Przy zakupie zwłoczyć na-
leży na to, aby maszyna
nabyta została w naszych

***

pitalna 40.
wielkością minifach.
przedawane pod nazwą „Singer”

jak niemiłej trwałości naszemu
życia. 186

Hotel Polski

w Krakowie ul. Floryańska 42

połączenia pokoje dla przejezdnych
ze światłem usługą i opałem od
2 K. 40 hal. i wyżej. 19

do podróży koron 5 — opako-
mać centyfoliowa. Najmniejsza
owianka darmo. Uznanie wszędzie
przeciwko dolegliwościom żołądka-

Pregrada obok Rohitsch. Sklad
h aptekach. 508

zkach „Pobudka“

KIEGO w Krakowie
ie są glicerynowane.

— Na żądanie wysyłam okazy
n o. 262